

webversie

Programma Elektronische Gegevensuitwisseling VWS

Utrecht, 26 juli 2022

Betreft: Visie en zorgen beeldbeschikbaarheid en Wegiz

In een tijd waarin patiënten door concentratie en specialisatie van zorg steeds vaker in verschillende ziekenhuizen komen voor diagnostiek en behandeling, is op elk moment de beschikbaarheid van alle relevante medische gegevens van een patiënt noodzakelijk voor optimale, veilige en doelmatige zorg. Daarom neemt de Nederlandse Vereniging voor Radiologie (NVvR) vanaf de start van VWS met de Wet op Elektronische Gegevensuitwisseling (Wegiz) deel aan gesprekken, onderzoeken, plannen, werkgroepen, etc. om beeldbeschikbaarheid, als één van de vier geprioriteerde gegevensuitwisselingen, in heel Nederland voor alle patiënten en zorginstellingen te realiseren. Vanuit betrokkenheid willen we in deze brief onze visie, maar ook onze zorgen, delen.

Wat is onze visie?

Enkele jaren geleden hebben we als NVvR onze visie op beeldbeschikbaarheid beschreven als een tijdlijn van radiologische onderzoeken. Deze visie staat nog steeds en is uitgangspunt voor het programma Twiin en voor de kwaliteitsstandaard, waar Wegiz om vraagt. Want alleen met een compleet historisch overzicht van alle eerdere radiologische onderzoeken van een patiënt, geïntegreerd in de eigen werkomgeving en met een snelheid beschikbaar die past bij de klinische context, kunnen radiologen en behandelend artsen goede zorg leveren zonder dat dit heel veel extra tijd gaat kosten. Tijd, die er tijdens spoedsituaties niet is, en gezien de druk op de zorg en de toenemende zorgvraag ook in minder urgente situaties ontbreekt, en tot een ongewenste verdere stijging van zorgkosten zou leiden.

De afgelopen jaren heeft het project DVDexit met succes het Twiin portaal geïmplementeerd voor het elektronisch uitwisselen van radiologische onderzoeken. Uitwisselingen tussen alle 74 aangesloten ziekenhuizen en intussen 28 andere zorginstellingen vinden niet meer plaats via DVD's. Dat is een grote verbetering en een grote prestatie van alle partijen, die hieraan hebben meegewerkt. Maandelijks worden meer dan 100.000 radiologische onderzoeken via het Twiin portaal verzonden, en de verzendingen aan patiënten nemen toe. Echter, dit levert nog geen tijdlijn op, alleen een verdere versnippering en dubbele opslag van de historie van radiologische onderzoeken van elke patiënt.

Daarom dient een verandering in denken plaats te vinden, van 'uitwisseling' naar 'beschikbaarheid'. Een **historische tijdlijn van elke patiënt voor directe beschikbaarheid van alle relevante medische gegevens, incl. beelden, geïntegreerd in de eigen werkomgeving van de zorgprofessional** biedt de oplossing. Dat is de visie van de NVvR, zowel voor beelden als voor andere medische gegevens, en zowel voor de radioloog als voor andere zorgprofessionals en de patiënt.

Met de realisatie van beeldbeschikbaarheid als geprioriteerde gegevensuitwisseling met de Wegiz kan deze koers worden ingezet. Een **landelijke infrastructuur** is hierbij de bepalende succesfactor en biedt tevens oplossingen voor andere maatschappelijke uitdagingen. Lokale of regionale aanpakken hebben tot op heden in de beste gevallen geleid tot goed functionerende deeloplossingen voor specifieke patiëntengroepen. Door **Nederland als één grote regio** te beschouwen kunnen we gaan werken aan een landelijke infrastructuur om:

- **Patiënten**, ongeacht hun ziekte of locatie, direct en in één keer goed te kunnen helpen (spoedzorg, geplande oncologische zorg, etc.)
- **Kwaliteit** van zorg te bevorderen, door expertise te brengen daar waar nodig
- **AI echt** een vlucht te kunnen laten nemen in ontwikkelen, toepassen en opschalen
- **Wetenschappelijk onderzoek en zorgevaluatiestudies** te verbeteren en versnellen
- **Passende zorg** tot een succes te maken
- **Zorgkosten** te beheersen en toenemende zorgvraag op te vangen en beperken

Hoe deze landelijke infrastructuur gebouwd wordt, valt buiten onze expertise als NVvR. Het duidelijk benoemen van de functionaliteit is wel de expertise en verantwoordelijkheid van de NVvR. Een groot aantal van deze functionele vereisten staat al genoemd in de [standaard Tijdlijn Radiologische Onderzoeken](#) van de NVvR in samenwerking met de VZVZ uit 2018.

Wat zijn onze zorgen?

Na de succesvolle keuze met DVDexit voor één landelijke voorziening met alle zorginstellingen voor de korte termijn, maakt de NVvR zich zorgen over de afslag die nu dreigt te worden genomen met de NEN-norm voor de lange termijn. We hebben namelijk begrepen dat in de NEN-norm voor beeldbeschikbaarheid uitwisseling via IHE/XDS wordt opgenomen. Dat er geen behoefte is aan uitwisseling, maar aan beschikbaarheid is hierboven al toegelicht. Dat daarnaast het opnemen van IHE/XDS in de NEN-norm door radiologisch Nederland niet zal worden begrepen, willen we hieronder uitleggen.

De afgelopen 15 jaar heeft IHE/XDS niet geleid tot gegevensbeschikbaarheid in de eigen werkomgeving voor elke behandelend arts en radioloog, op het moment dat het nodig is voor de diagnostiek en behandeling van een patiënt, en met de passende performance om het zorgproces te

ondersteunen. IHE/XDS is een belofte gebleven voor het delen van beelden en verslagen tussen ziekenhuizen en in regio's. Het heeft de verwachtingen tot nu toe niet waargemaakt. Er is door ziekenhuizen al veel geïnvesteerd in IHE/XDS-infrastructuren, maar uit de praktijk horen wij dat de gehoopte aantallen en het gebruik achterblijven, omdat deze infrastructuur van uitwisselen niet echt is geïntegreerd in de werkomgeving, hindernissen kent in het gebruik en, bij gebrek aan volledigheid en toestemmingen in elk ziekenhuis, leidt tot incomplete verzamelingen. De huidige implementaties schieten daarmee tekort op functionaliteit en performance.

Om de implementatie met Wegiz tot een succes te maken adviseert de NVvR om IHE/XDS niet als specifieke oplossingsrichting in de NEN-norm op te nemen. Er zal ten minste aan de hand van een beproeving in de praktijk (proof-of-concept) moeten worden getest op functionaliteit en performance, alvorens definitieve besluiten te nemen over een landelijke infrastructuur en die op te nemen in een NEN-norm. Op deze manier kunnen desinvesteringen door ziekenhuizen worden voorkomen. Van een mogelijke oplossing moet namelijk (op voorhand) wel enigszins duidelijk zijn dat die voorziet in de behoefte die zorgverleners hebben als het gaat om beschikbaarheid van patiëntgegevens over de grenzen van ziekenhuizen heen.

De NVvR ziet de functionele vereisten aan landelijke beeldbeschikbaarheid als haar expertise en verantwoordelijkheid en werkt van daaruit graag mee aan elke praktijkbeoordeling of het uitvoeren van een proof-of-concept. Met inbreng van ieders expertise kan tot een succesvolle samenwerking worden gekomen om echte beeld- en gegevensbeschikbaarheid voor de lange termijn te realiseren.

Met vriendelijke groet,

NVvR bestuur